

TÜRK VATANDAŞLIĞI KANUNU TASARISI

İÇİN BAZI ÖNERİLER

Feriha Bilge TANRIBİLİR*

Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı,¹ Başbakanlığın 7.4.2006 tarihli yazısıyla TBMM'ye sevk edilmiş ve Tasarı hakkında Meclis Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile İçişleri Komisyonu rapor hazırlamıştır. Tasarının Meclis Genel Kurulu'na gelmesinin söz konusu olduğu şu günlerde gerçekleştirilebilecek basit değişiklik önerileri bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Çalışmada hükümetin teklif ettiği metin ile İçişleri Komisyonu'nun kabul ettiği metinler ve varsa önerimiz her bir madde için ayrı ayrı verilecektir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN TÜRK VATANDAŞLIĞI KANUNU TASARISI BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Vatandaşlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Amaç MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına dair iş ve işlemlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN TÜRK VATANDAŞLIĞI KANUNU TASARISI BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Vatandaşlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Amaç MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına dair iş ve işlemlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.
--	--

* Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Devletler Özel Hukuku bilim dalı öğretim üyesi.

¹ TBMM (S. Sayısı: 1232) Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum ile İçişleri Komisyonları Raporları (1/1192) <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1232m.htm> (14.11.2006). TBMM (S. Sayısı: 90) Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/458) <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss90m.htm> (4.8.2008). Tasarının gerekçesi, vatandaşlığın kazanılması ve kaybına ilişkin hükümleri üç ayrı maddede ele alınmıştır. Bu çalışma, anılan makalelerdeki bazı hususlar ile komisyon raporlarını içerecek şekilde hazırlanmıştır. Makaleler için bkz. Tanrıbilir, "Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısının Hazırlanması Nedenleri Üzerine", (nedenler), *TBBD*, S. 72, Eylül Ekim 2007, s. 37 vd.; Tanrıbilir, "Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısının Vatandaşlığın Kazanılmasına İlişkin Hükümleri", (kazanma), *TBBD*, S. 75, Mart Nisan 2008, s. 27 vd.; Tanrıbilir, "Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısının Vatandaşlığın Kaybına İlişkin Hükümleri", (kayıp), *TBBD*, S. 76, Mayıs Haziran 2008, s. 27 vd.

MADDE 1- Türk Vatandaşlığı Kanunu’nun (Tasarısının) konuluş amacı esasen Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybı yollarını düzenlemektir. Bu nedenle ilk maddenin kanunun amacını ifade ettiği düşünülmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Kapsam MADDE 2- (1) Bu Kanun, Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına ilişkin esasların düzenlenmesine ve vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usulleri kapsar.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Kapsam MADDE 2- (1) Bu Kanun, Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına ilişkin esasların düzenlenmesine ve vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usulleri kapsar.
--	--

MADDE 2- Türk Vatandaşlığı Kanunu’nun (Tasarısının) düzenleme alanına (kapsamına) giren hususlar ikinci maddede ifade edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Tanımlar MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında; a) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını, b) Çok vatandaşlık: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan bir kişinin aynı zamanda iki veya daha çok vatandaşlığa sahip olmasını, c) Genel Müdürlük: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü, ç) Türk vatandaşı: Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişiyi, d) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi, ifade eder.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Tanımlar MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında; a) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını, b) Çok vatandaşlık: Türk vatandaşının aynı anda birden çok vatandaşlığa sahip olmasını, c) Genel Müdürlük: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü, ç) Türk vatandaşı: Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişiyi, d) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi, ifade eder.	ÖNERİLEN Tanımlar MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında; a) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını, b) Çok vatandaşlık: Türk vatandaşının aynı anda birden çok vatandaşlığa sahip olmasını, c) Genel Müdürlük: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü, ç) Türk vatandaşı: Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişiyi, d) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi, e) Çocuk: Onsekiz yaşını doldurmamış kişiyi ifade eder.
--	---	---

MADDE 3- Tasarının muhtelif hükümlerinde “çocuk” kavramı kullanılmakla beraber çocuğun tanımı verilmemiştir. Tanımlar başlığındaki üçüncü maddeye çocuk tanımının eklenmesi yerinde olacaktır. Bu nedenle önerilen metinde yaş esasına bağlı olarak çocuk tanımı verilmiştir. Bu tanım, Türk mevzuatı ve taraf olunan uluslararası sözleşmelerle de uyumludur.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesi MADDE 4- (1) Türk vatandaşlığının kazanılmasına ve kaybına ilişkin hizmetler yurt içinde Bakanlık, yurt dışında ise dış temsilcilikler tarafından yürütülür.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesi MADDE 4- (1) Türk vatandaşlığının kazanılmasına ve kaybına ilişkin hizmetler yurt içinde Bakanlık, yurt dışında ise dış temsilcilikler tarafından yürütülür.	ÖNERİLEN Vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesi MADDE 4- (1) Türk vatandaşlığının kazanılmasına ve kaybına ilişkin hizmetler yurt içinde Bakanlık, yurt dışında ise <i>Türk büyükelçilik ve konsoloslukları</i> tarafından yürütülür.
---	---	---

MADDE 4- Tasarı, mevcut kanundan farklı olarak yurt dışında vatandaşlıkla ilgili işlemler bakımından görevli olan makamları genişletmektedir. Seçme hakkını kullanma hariç, diğer hallerde konsolosluklar müracaat makamı olarak belirlenmişlerdir. “*Dış temsilcilik*” ifadesinin hem diplomatik temsilcileri hem de konsolosluk görevlilerini kapsayacak şekilde kullanılmakla beraber, bu ifadenin daha açık olarak kapsamının belirtilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Muhtemelen Uygulama Yönetmeliği’nde bu hususa ilişkin bir hüküm konulacaktır. Böylesi bir düzenlemenin yapıp yapılmadığı veya yapılabacağı konusunda şu anda bilgi sahibi olunmadığı için önerilen metine bu husus eklenmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN İKİNCİ BÖLÜM Türk Vatandaşlığının Kazanılması Türk vatandaşlığının kazanılması halleri MADDE 5- (1) Türk vatandaşlığı, doğumla veya sonradan kazanılır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN İKİNCİ BÖLÜM Türk Vatandaşlığının Kazanılması Türk vatandaşlığının kazanılması halleri MADDE 5- (1) Türk vatandaşlığı, doğumla veya sonradan kazanılır.
--	--

MADDE 5- Tasarı, vatandaşlığın kazanılması yollarına dayalı olarak İkinci Bölüm’ü düzenlemektedir. Madde numaraları ve başlıklarıyla bölüm sayısı ve başlıkları dışında Kanun alt başlık kullanmadığı için bu tür açıklayıcı maddelere yer vermesi yerindedir. Ancak bu açıklayıcı maddeleri yeri geldiği her konuda titizlikle vermesi icabeder. Bu hususa yeri geldiğinde değinilecektir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Doğumla kazanılan vatandaşlık MADDE 6- (1) Doğumla kazanılan Türk vatandaşlığı, soy bağı veya doğum yeri esasına göre kendiliğinden kazanılır. Doğumla kazanılan vatandaşlık doğum anından itibaren hüküm ifade eder.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Doğumla kazanılan vatandaşlık MADDE 6- (1) Doğumla kazanılan Türk vatandaşlığı, soy bağı veya doğum yeri esasına göre kendiliğinden kazanılır. Doğumla kazanılan vatandaşlık doğum anından itibaren hüküm ifade eder.
--	--

MADDE 6- Bu madde de önceki madde gibi, açıklayıcı bir hüküm ihtiva etmektedir. Bu hüküm ile doğumla vatandaşlığın kazanılmasının ne anlama geldiği belirtilmektedir: Soy bağı esası ve doğum yeri esası.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Soy bağı MADDE 7- (1) Türkiye içinde veya dışında Türk vatandaşı ana veya babadan evlilik birliği içinde doğan çocuk Türk vatandaşıdır. (2) Türk vatandaşı ana ve yabancı babadan evlilik birliği dışında doğan çocuk Türk vatandaşıdır. (3) Türk vatandaşı baba ve yabancı anadan evlilik birliği dışında doğan çocuk ise soy bağı kurulmasını sağlayan usul ve esasların yerine getirilmesi halinde Türk vatandaşlığını kazanır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Soy bağı MADDE 7- (1) Türkiye içinde veya dışında Türk vatandaşı ana veya babadan evlilik birliği içinde doğan çocuk Türk vatandaşıdır. (2) Türk vatandaşı ana ve yabancı babadan evlilik birliği dışında doğan çocuk Türk vatandaşıdır. (3) Türk vatandaşı baba ve yabancı anadan evlilik birliği dışında doğan çocuk ise soy bağı kurulmasını sağlayan usul ve esasların yerine getirilmesi halinde Türk vatandaşlığını kazanır.	ÖNERİLEN Soy bağı esası MADDE 7- (1) Türkiye içinde veya dışında Türk ana veya babadan evlilik birliği içinde doğan çocuk Türk vatandaşıdır. (2) Türk ana ve yabancı babadan evlilik birliği dışında doğan çocuk Türk vatandaşıdır. (3) Türk baba ve yabancı anadan evlilik birliği dışında doğan çocuk ise soy bağı kurulmasını sağlayan usul ve esasların yerine getirilmesi halinde Türk vatandaşlığını kazanır.
---	---	---

MADDE 7- Soy bağı (kan esası) esası ile vatandaşlığın kazanılmasının düzenlendiği maddede bazı değişiklikler önerilmektedir. Tasarının 6. maddesinde ifade edildiği üzere 7 ve 8. maddelerin başlıklarına “*esas*” kelimesi eklenmesi metin içi ifade uyumunu sağlayacaktır. Vatandaşlıkla ilgili meselelerde mümkün olduğunca yasalar çatışmasını bertaraf edecek bir düzenleme tarzının isabetli olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle Türk babadan yabancı anadan evlilik dışı doğan çocuk ile babası arasındaki soy bağına Türk hukuku (TMK ve taraf olunan uluslararası sözleşmeler) uyarınca kurulması şartı getirilebilir. Böylesi bir düzenleme Alman Vatandaşlık Kanunu’nda (m. 4) da yer almaktadır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Doğum yeri MADDE 8- (1) Türkiye’de doğan ve yabancı ana ve babasından dolayı doğumla herhangi bir ülkenin vatandaşlığını kazanamayan çocuk, doğumdan itibaren Türk vatandaşıdır. (2) Türkiye’de bulunmuş çocuk aksi sabit olmadıkça Türkiye’de doğmuş sayılır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Doğum yeri MADDE 8- (1) Türkiye’de doğan ve yabancı ana ve babasından dolayı doğumla herhangi bir ülkenin vatandaşlığını kazanamayan çocuk, doğumdan itibaren Türk vatandaşıdır. (2) Türkiye’de bulunmuş çocuk aksi sabit olmadıkça Türkiye’de doğmuş sayılır.	ÖNERİLEN Doğum yeri <i>esas</i> MADDE 8- (1) Türkiye’de doğan ve yabancı ana ve babasından dolayı doğumla herhangi bir ülkenin vatandaşlığını kazanamayan çocuk, doğumdan itibaren Türk vatandaşıdır. (2) Türkiye’de bulunmuş çocuk aksi sabit olmadıkça Türkiye’de doğmuş sayılır.
--	--	---

MADDE 8- Başlıklar ve metin içi uyumu sağlamak üzere başlığa “*esas*” kelimesi eklenmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Sonradan kazanılan vatandaşlık MADDE 9- (1) Sonradan kazanılan Türk vatandaşlığı, yetkili makam kararı veya evlat edinilme ya da seçme hakkının kullanılması ile gerçekleşir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Sonradan kazanılan vatandaşlık MADDE 9- (1) Sonradan kazanılan Türk vatandaşlığı, yetkili makam kararı veya evlat edinilme ya da seçme hakkının kullanılması ile gerçekleşir.	ÖNERİLEN Sonradan kazanılan vatandaşlık MADDE 9- (1) <i>Türk vatandaşlığı, yetkili makam kararı ve seçme hakkının kullanılması yollarından birisiyle sonradan kazanılabilir.</i>
---	---	--

MADDE 9- Tasarının özellikle son hali ele alındığında evlat edinmenin de yetkili makam kararıyla vatandaşlığı kazanma başlığında yer aldığı ve yetkili makam kararıyla vatandaşlığı kazanmanın şartlarından birine tabi tutulduğu tespit edilmektedir. Bu nedenle sonradan kazanılan vatandaşlığın başlıca iki yolla mümkün olduğu bu açıklayıcı maddede verilmelidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılması MADDE 10- (1) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen bir yabancı, bu Kanunda belirtilen şartları taşıması halinde yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilir. Ancak, aranan şartları taşımak vatandaşlığın kazanılmasında kişiye mutlak bir hak sağlamaz.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılması MADDE 10- (1) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen bir yabancı, bu Kanunda belirtilen şartları taşıması halinde yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilir. Ancak, aranan şartları taşımak vatandaşlığın kazanılmasında kişiye mutlak bir hak sağlamaz.	ÖNERİLEN Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılması MADDE 10- (1) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen bir yabancı, bu Kanunda belirtilen şartları taşıması halinde yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilir. Ancak, aranan şartları taşımak vatandaşlığın kazanılmasında kişiye mutlak bir hak sağlamaz. (2) Yetkili makam kararıyla <i>Türk vatandaşlığı, genel olarak, istisnai hallerde, yeniden alınma, evlenme ve evlât edinme yollarından birisiyle kazanılır.</i>
--	--	--

MADDE 10- Kanun'un yapısı itibariyle ana başlıklarda alt başlıkları açıklayıcı ifadeler yer almaktadır. 10. madde de yetkili makam kararıyla vatandaşlığın kazanılmasını genel hatları ile düzenlemekte, bu yolu tanımlamaktadır. Bu nedenle anılan maddede yetkili makam kararıyla vatandaşlığa alınmanın türlerinin sayıldığı bir fıkra eklenmesi yerinde olur.

MADDE 11- Yetkili makam kararıyla vatandaşlığa alınmanın şartlarının düzenlendiği bu madde aslında mevcut Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun(TVK) 6. maddesine tekabül etmektedir. TVK'nın 6. maddesi yetkili makam kararıyla vatandaşlığa alınmanın türlerinden birini, "*genel olarak vatandaşlığa alınma*"yı düzenlemektedir. Tasarının yazım tekniği açısından yetkili makam kararıyla vatandaşlığı kazanmanın tanımını *ve türleri* verildikten sonra devam eden maddelerin başlıklarının da açıklayıcı madde ile uyumlu olması beklenecektir. Ayrıca yetkili makam kararıyla vatandaşlığı kazanma ile seçme hakkı ile vatandaşlığı kazanma arasındaki maddeler, usule ilişkin olanlar hariç, bu yolun alt başlıklarını (türlerini) oluşturmaktadır. Bu itibarla 11. maddenin başlığının genel olarak vatandaşlığı kazanma olarak değiştirilmesi yerinde olacaktır. (Tablo sağda)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Başvuru için aranan şartlar MADDE 11- (1) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılarda; a) Kendi millî kanununa, vatansız ise Türk kanunlarına göre ergin ve ayırt etme gücüne sahip olmak, b) Başvuru tarihinden geriye doğru Türkiye'de kesintisiz beş yıl ikamet etmek, c) Türkiye'de yerleşmeye karar verdiğini davranışları ile teyit etmek, ç) Genel sağlık bakımından tehlike teşkil eden bir hastalığı bulunmamak, d) İyi ahlak sahibi olmak, e) Yeteri kadar Türkçe konuşabilmek, f) Türkiye'de kendisinin ve bakmakla yükümlü olduğu kimselerin geçimini sağlayacak gelire veya mesleğe sahip olmak, g) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak, şartları aranır. (2) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılarda, yukarıda sayılan şartlarla birlikte, taşıdıkları devlet vatandaşlığından çıkma şartı da aranabilir. Bu takdirin kullanılmasına ilişkin esasların tespiti Bakanlar Kurulunun yetkisindedir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Başvuru için aranan şartlar MADDE 11- (1) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılarda; a) Kendi millî kanununa, vatansız ise Türk kanunlarına göre ergin ve ayırt etme gücüne sahip olmak, b) Başvuru tarihinden geriye doğru Türkiye'de kesintisiz beş yıl ikamet etmek, c) Türkiye'de yerleşmeye karar verdiğini davranışları ile teyit etmek, ç) Genel sağlık bakımından tehlike teşkil eden bir hastalığı bulunmamak, d) İyi ahlak sahibi olmak, e) Yeteri kadar Türkçe konuşabilmek, f) Türkiye'de kendisinin ve bakmakla yükümlü olduğu kimselerin geçimini sağlayacak gelire veya mesleğe sahip olmak, g) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak, şartları aranır. (2) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılarda, yukarıda sayılan şartlarla birlikte, taşıdıkları devlet vatandaşlığından çıkma şartı da aranabilir. Bu takdirin kullanılmasına ilişkin esasların tespiti Bakanlar Kurulunun yetkisindedir.	ÖNERİLEN Genel olarak vatandaşlığın kazanılması MADDE 11- (1) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılarda; a) Kendi millî kanununa, vatansız ise Türk kanunlarına göre ergin ve ayırt etme gücüne sahip olmak, b) Başvuru tarihinden geriye doğru Türkiye'de kesintisiz beş yıl ikamet etmek, c) Türkiye'de yerleşmeye karar verdiğini davranışları ile teyit etmek, ç) Genel sağlık bakımından tehlike teşkil eden bir hastalığı bulunmamak, d) İyi ahlak sahibi olmak, e) Yeteri kadar Türkçe konuşabilmek, f) Türkiye'de kendisinin ve bakmakla yükümlü olduğu kimselerin geçimini sağlayacak gelire veya mesleğe sahip olmak, g) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak, şartları aranır. (2) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılarda, yukarıda sayılan şartlarla birlikte, taşıdıkları devlet vatandaşlığından çıkma şartı da aranabilir. Bu takdirin kullanılmasına ilişkin esasların tespiti Bakanlar Kurulunun yetkisindedir.
--	--	--

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının kazanılmasında istisnai haller MADDE 12- (1) 11 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde aranan şartı taşımak kaydıyla Bakanlar Kurulunun kararı ile aşağıda belirtilen yabancılar Türk vatandaşlığını kazanabilirler. a) Türkiye'ye sanayi tesisleri getiren veya bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal, sportif, sanatsal alanlarda olağanüstü hizmeti geçen ya da geçeceği düşünülen ve ilgili bakanlıklarca haklarında gerekçeli teklifte bulunulan kişiler, b) Vatandaşlığa alınması zaruri görülen kişiler, c) Göçmen olarak kabul edilen kişiler.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının kazanılmasında istisnai haller MADDE 12- (1) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak şartıyla Bakanlar Kurulunun kararı ile aşağıda belirtilen yabancılar Türk vatandaşlığını kazanabilirler. a) Türkiye'ye sanayi tesisleri getiren veya bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal, sportif, <i>kültürel</i>, sanatsal alanlarda olağanüstü hizmeti geçen ya da geçeceği düşünülen ve ilgili bakanlıklarca haklarında gerekçeli teklifte bulunulan kişiler, b) Vatandaşlığa alınması zaruri görülen kişiler, c) Göçmen olarak kabul edilen kişiler.	ÖNERİLEN <i>İstisnai olarak vatandaşlığın kazanılması</i> MADDE 12- (1) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak şartıyla Bakanlar Kurulunun kararı ile aşağıda belirtilen yabancılar Türk vatandaşlığını kazanabilirler. a) Türkiye'ye sanayi tesisleri getiren veya bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal, sportif, kültürel, sanatsal alanlarda olağanüstü hizmeti geçen ya da geçeceği düşünülen ve ilgili bakanlıklarca haklarında gerekçeli teklifte bulunulan kişiler, b) Vatandaşlığa alınması zaruri görülen kişiler. c) (Göçmen olarak kabul edilen kişiler) (<i>Yürürlükten kaldırılan mevzuatı düzenleyen hükme –m. 47- bkz.)</i>
--	--	---

MADDE 12- Hükümet Tasarısı'nın 12. maddesi İçişleri Komisyonu'nda iki noktada değişikliğe uğramıştır. İlk olarak maddenin başında geçen ve 11. maddenin (g) bendine yapılan atıf, diğer maddelerle paralellik sağlamak üzere açıkça yazılmıştır. İkinci olarak, 12. maddenin (a) bendine "*sportif*" kelimesi eklenmiştir. Önerilen metinde de iki konuda değişiklik yer almaktadır.

Bunlardan ilki madde başlığıdır ki, önceki maddede yazılan gerekçeler 12 madde de aynen geçerlidir. İkinci değişiklik önerisi ise, göçmen olarak kabul edilen kişilere ilişkin (c) fıkrasının madde metninden çıkarılmasıdır. Yeni 5543 sayılı İskân Kanunu² hükümleri çerçevesinde göçmen olarak kabul edilen kişiler bu kanun çerçevesinde Türk vatandaşlığını kazanacaklardır. Göçmen olarak kabul edilenler gerekli işlemlerin ilgili kuruluşlarca tamamlanmasından sonra Bakanlar Kurulu kararıyla vatandaşlığa alınırlar. İskân Kanunu göçmen olarak kabul edilen kişilerin vatandaşlığa alınmalarını öngörürken,

² RG 26.9.2006-26301.

Tasarı'nın düzenlemesi göçmenlerin vatandaşlığını takdire bağlı hale getirmektedir. Ayrıca aşağıda “yürürlükten kaldırılan mevzuat ve atıflar” başlıklı madde de ifade olunacağı üzere, 2510 sayılı İskân Kanunu yenisini ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Eğer Türk Vatandaşlığı Kanunu (Tasarı) ile İskân Kanunu arasında bir bağlantı sağlanmak isteniyorsa bunun her iki kanunda da açıkça belirtilmesi yerinde olur.³

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının ikamet şartı aranmaksızın yeniden kazanılması MADDE 13- (1) Milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak şartıyla aşağıda belirtilen kişiler Türkiye'de ikamet etme süresine bakılmaksızın, Türk vatandaşlığını Bakanlık kararıyla yeniden kazanabilirler. a) Çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler, b) Ana veya babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybedenlerden 21 inci maddede öngörülen süre içerisinde seçme hakkını kullanmayanlar.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının ikamet şartı aranmaksızın yeniden kazanılması MADDE 13- (1) <i>Millî güvenlik bakımından</i> engel teşkil edecek bir hali bulunmamak şartıyla aşağıda belirtilen kişiler Türkiye'de ikamet etme süresine bakılmaksızın, Türk vatandaşlığını Bakanlık kararıyla yeniden kazanabilirler. a) Çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler, b) Ana veya babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybedenlerden 21 inci maddede öngörülen süre içerisinde seçme hakkını kullanmayanlar.	ÖNERİLEN İkamet şartı aranmaksızın vatandaşlığın yeniden kazanılması MADDE 13- (1) Milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak şartıyla aşağıda belirtilen kişiler Türkiye'de ikamet etme süresine bakılmaksızın, Türk vatandaşlığını Bakanlık kararıyla yeniden kazanabilirler. a) Çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler, b) Ana veya babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybedenlerden 21 inci maddede öngörülen süre içerisinde seçme hakkını kullanmayanlar.
--	--	--

MADDE 13- Tasarı yetkili makam kararıyla vatandaşlığı kazanmanın temel şartı olarak, vatandaşlığa alınmayı talep eden kişinin “*milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmaması*” şartını aramaktadır.

Hükümet gerekçesinde nelerin milli güvenlik ve kamu düzeninden sayılacağına ilişkin bazı örnekler verilmiştir:

“Bu şartın konulması ile milli güvenlik bakımından tehlike teşkil eden ve milli menfaatler ve ülke bütünlüğü aleyhine faaliyet gösterenlerle bu faaliyet-

³ Yürürlükten kaldırılan mevzuatı düzenleyen hükme (m. 47) bkz.

leri destekleyenlerin, bu gibi kişi veya kuruluşlarla ilişki içerisinde bulunanların ve herhangi bir isyan, sabotaj, casusluk, silah ve uyuşturucu kaçakçılığı, evrakta sahtecilik gibi kamu düzenini bozan faaliyetlerde bulunanların Türk vatandaşlığını kazanmaları engellenmektedir.”

Yeniden Türk vatandaşlığının kazanılması yolu bakımından Hükümet ile Komisyon metinlerinde “kamu düzeni bakımından engel teşkil etme” şartının aranması hususunda bir farklılık bulunmaktadır. Komisyon raporunda, 13 ve 14. maddelerde yer alan “kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmaması” şartının kaldırılarak bu yolla vatandaşlık kazanımının kolaylaştırılmasının amaçlandığı belirtilmiştir.

Kamu düzenini bozan faaliyetlerin milli güvenlikle de yakından ilgili olduğu görülmektedir. Elbette bu hangi faaliyetlerin milli güvenlik veya kamu düzenine aykırılık teşkil edeceğini yetkili makam takdir edecektir. Dolayısıyla bu değişiklik idarenin bu konudaki takdir hakkını fazla sınırlandırmamakta, ama ilgiliye de büyük bir kolaylık sağlayacak nitelikte görünmemektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının ikamet şartına bağlı olarak yeniden kazanılması MADDE 14- (1) 29 uncu madde uyarınca Türk vatandaşlığı kaybettirilenler Bakanlar Kurulu kararıyla, 34 üncü madde uyarınca Türk vatandaşlığını kaybedenler Bakanlık kararıyla, milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir halinin bulunmaması ve Türkiye’de üç yıl ikamet etmek şartıyla Türk vatandaşlığını yeniden kazanabilirler.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının ikamet şartına bağlı olarak yeniden kazanılması MADDE 14- (1) 29 uncu madde uyarınca Türk vatandaşlığı kaybettirilenler Bakanlar Kurulu kararıyla, 34 üncü madde uyarınca Türk vatandaşlığını kaybedenler Bakanlık kararıyla, milli güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir halinin bulunmaması ve Türkiye’de üç yıl ikamet etmek şartıyla Türk vatandaşlığını yeniden kazanabilirler.	ÖNERİLEN Türk vatandaşlığının ikamet şartına bağlı olarak yeniden kazanılması MADDE 14- (1) Milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmayan ve Türkiye’de üç yıl ikamet etmiş olan aşağıda belirtilen kişiler, Türk vatandaşlığını Bakanlar Kurulu kararıyla yeniden kazanabilirler. a) 29 uncu madde uyarınca Türk vatandaşlığı kaybettirilenler, b) 34 üncü madde uyarınca seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığını kaybedenler.
---	--	--

MADDE 14- Tasarı'nın 13. maddesinde ifade edilen hususlar 14. madde için de geçerlidir. Komisyon, kolaylık sağlamak üzere "*kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir halinin bulunmaması*" şartını metinden çıkarmıştır. Öte yandan, maddenin yazım tarzının, diğer vatandaşlığı kazanma yollarını düzenleyen maddelerden farklı olduğu görülmektedir. Önceki maddelerde önce şartlar belirtildikten sonra bu yoldan yararlanacak kişi grupları sayılmıştır. Buradaki ifade farklılığının farklı makamların vatandaşlığa alınma kararını verecek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ancak bu noktada neden vatandaşlığı kaybettirilenler ile seçme hakkı ile vatandaşlıktan ayrılanlar arasında böyle bir farklılık yaratıldığı anlaşılamamıştır. Kaybettirmenin irade dışı, diğer yolun iradi vatandaşlığı kayıp hali olmasının bu noktada farklı düzenleme gerektirdiği düşünülmemektedir; zira her iki grup da aynı şartlarla yeniden vatandaşlığa alınma imkânından yararlanabileceklerdir. Yeniden vatandaşlığa alınmanın şartlarının ağırlaştırıldığı bu halde vatandaşlığa alınma kararını da Bakanlar Kurulu'nun vermesi tercih edilebilir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN İkamet ve sürelerin hesaplanması MADDE 15- (1) Bir yabancı için ikamet, Türk kanunlarına uygun olarak Türkiye'de oturmaktır. Türk vatandaşlığını kazanma talebinde bulunan bir yabancı başvuru için aranan ikamet süresi içinde toplam altı ayı geçmemek üzere Türkiye dışında bulunabilir. Türkiye dışında geçirilen süreler bu Kanunda öngörülen ikamet süreleri içinde değerlendirilir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN İkamet ve sürelerin hesaplanması MADDE 15- (1) Bir yabancı için ikamet, Türk kanunlarına uygun olarak Türkiye'de oturmaktır. Türk vatandaşlığını kazanma talebinde bulunan bir yabancı başvuru için aranan ikamet süresi içinde toplam altı ayı geçmemek üzere Türkiye dışında bulunabilir. Türkiye dışında geçirilen süreler bu Kanunda öngörülen ikamet süreleri içinde değerlendirilir.
---	---

MADDE 15- Türk Vatandaşlığı Kanunu bakımından ikamet kavramı ile ikamet sürelerinin hesaplanması bu maddede düzenlenmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması MADDE 16- (1) Bir Türk vatandaşı ile evlenme doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmaz. Ancak bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilir. Başvuru sahiplerinde; a) Aile birliği içinde yaşama, b) Evlilik birliği ile bağdaşmayacak bir faaliyette bulunmama, c) Milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmama, şartları aranır. (2) Başvurudan sonra Türk vatandaşı eşin ölümü nedeniyle evliliğin sona ermesi halinde birinci fıkranın (a) bendindeki şart aranmaz. (3) Evlenme ile Türk vatandaşlığını kazanan yabancılar evlenmenin butlanına karar verilmesi halinde akitte hüsnüniyetli iseler Türk vatandaşlığını muhafaza ederler.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması MADDE 16- (1) Bir Türk vatandaşı ile evlenme doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmaz. Ancak bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilir. Başvuru sahiplerinde; a) Aile birliği içinde yaşama, b) Evlilik birliği ile bağdaşmayacak bir faaliyette bulunmama, c) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmama, şartları aranır. (2) Başvurudan sonra Türk vatandaşı eşin ölümü nedeniyle evliliğin sona ermesi halinde birinci fıkranın (a) bendindeki şart aranmaz. (3) Evlenme ile Türk vatandaşlığını kazanan yabancılar evlenmenin butlanına karar verilmesi halinde evlenmede iyiniyetli iseler Türk vatandaşlığını muhafaza ederler.	ÖNERİLEN Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması MADDE 16- (1) Bir Türkle evlenme, doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmaz. Ancak bir Türk ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar, millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmama şartıyla Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilir. (2) Başvurudan sonra Türk vatandaşı eşin ölümü nedeniyle evliliğin sona ermesi halinde <i>evliliğin devamı şartı</i> aranmaz. (3) <i>Evlenmenin butlanına karar verilmesi halinde akitte hüsnüniyetli olan eş, Türk vatandaşlığını muhafaza eder.</i>
--	---	--

MADDE 16- Vatandaşlığın evlenme yolu ile kazanılmasını düzenleyen bu maddede çok ayrıntıya ve gereksiz ifadelere yer verildiği görülmektedir. Maddede vatandaşlığı kazanma şartı olarak getirilen hususların Türk Vatandaşlığı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'te açık olarak düzenlenebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle daha sade ama amaca yönelik bir başka metin önerilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının evlat edinilme ile kazanılması MADDE 20- (1) Bir Türk vatandaşı tarafından evlat edinilen yedi yaşından küçük çocuk, evlat edinildiği tarihten itibaren Türk vatandaşlığını kazanır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının evlat edinilme ile kazanılması MADDE 17- (1) Bir Türk vatandaşı tarafından evlat edinilen ergin olmayan kişi, millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak şartıyla, karar tarihten itibaren Türk vatandaşlığını kazanabilir.	ÖNERİLEN Türk vatandaşlığının evlât edinilme ile kazanılması MADDE 17- (1) <i>Bir Türk vatandaşı tarafından evlât edinilen yaşından küçük çocuk, Türk hukukuna göre geçerli bir şekilde evlât edinildiği tarihten itibaren Türk vatandaşlığını kazanır.</i> (2) <i>Bir Türk vatandaşı tarafından evlât edinilen yaşından büyük çocuk, millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak şartıyla, karar tarihten itibaren Türk vatandaşlığını kazanabilir.</i>
--	---	---

MADDE 17- Vatandaşlığın evlât edinilme yoluyla kazanılması yolunu düzenleyen hüküm ve yeri Komisyon tarafından değiştirilmiştir. Hükümet tasarısı, yedi yaşından küçük çocuğun, bir Türk vatandaşı tarafından evlât edinilmekle Türk vatandaşlığını kendiliğinden kazanabilmesini öngörmektedir. Komisyon, Türkiye'nin taraf olduğu Evlât Edinme Sözleşmesi'nin⁴ on sekiz yaşına kadarki çocukların evlât edinilmesini düzenlemesinden hareketle yedi yaş sınırını kaldırmış ve "ergin olmayan kişi" ifadesini kullanmıştır. Ancak belli yaşın üstündekilerin evlât edinilmesi nedeniyle istenmeyen sonuçların çıkması ihtimali gerekçe gösterilerek, bu yolla vatandaşlığın kazanılması otomatik olmaktan çıkarılmıştır. Diğer yetkili makam kararıyla vatandaşlığın kazanılması yollarında da aranılan genel şart, millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmaması şartı maddeye eklenmiştir. Bunun yanı sıra maddenin Tasarı içeri-
sindeki yeri de değiştirilmiş, yetkili makam kararıyla vatandaşlığın kazanılması yollarının altına, usule ilişkin hükümlerin üstüne yerleştirilmiştir. Evlat edinme yoluyla vatandaşlık kazanacak olan kişileri belirlemek, kanun koyucunun takdirinde olan bir husustur, yedi yaşın altı veya ergin olmayan kişilerin vatandaşlık kazanması kabul edilebi-

⁴ Çocukların Korunması ve Ülkelerarası Evlat Edinme Konusunda İşbirliğine Dair Sözleşme, RG, 19.4.2004-25438.

lir. Bu yönden maddeye herhangi bir itirazımız bulunmamakla beraber, “*ergin olmayan kişi*” ifadesinin isabetli olmadığı düşünülmektedir. Evlât edinilen kişinin ergin olup olmadığının belirlenmesi konusunda Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun hükümlerine başvurulacak ve belki on sekiz yaşın üstünde bir yaşı erginlik yaşı olarak kabul eden devlet hukukunun uygulanması söz konusu olabilecektir. Bu ise, değişiklik amacıyla bağdaşmayan bir durumdur. Eğer tanımlar maddesine “*çocuk*” tanımı eklenirse, 17. maddeye de “*ergin olmayan kişi*” ifadesi yerine “*çocuk*” ifadesi konulması daha isabetli olacaktır. Çocukların evlât edinilmesi denilince 0-18 yaş aralığındaki bütün çocuklar kastedilmiş olacaktır. Bu durumda, maddeye Komisyon tarafından eklenen milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmaması şartının 0-18 yaş aralığındaki bütün çocuklar için aranması ise ilginç olacaktır. Önerimiz, hükümet tasarısındaki maddenin muhafazası veya vatandaşlığı bu yolla kazanmanın şartlarının tedrici olarak düzenlenmesi yolundadır. Bunun yanı sıra, çıkabilecek milletlerarası özel hukuk meselelerini önlemek üzere maddeye evlât edinme işleminin Türk hukukuna uygun olarak yapılması şartı da konulabilir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Vatandaşlık başvuru inceleme komisyonu MADDE 17- (1) 11 inci ve 16 ncı maddeler uyarınca Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancıların başvuru için gerekli şartları taşıyıp taşımadıklarının tespiti, illerde oluşturulan vatandaşlık başvuru inceleme komisyonu tarafından yapılır. Komisyonun oluşumu ve çalışma esasları yönetmelikle belirlenir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Vatandaşlık başvuru inceleme komisyonu MADDE 18- (1) 11 inci ve 16 ncı maddeler uyarınca Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancıların başvuru için gerekli şartları taşıyıp taşımadıklarının tespiti, illerde oluşturulan vatandaşlık başvuru inceleme komisyonu tarafından yapılır. Komisyonun oluşumu ve çalışma esasları yönetmelikle belirlenir.
--	--

MADDE 18 – Vatandaşlığa alınma başvurularının yapılacağı ve ilk incelemeyi gerçekleştirecek komisyonların kurulması bu madde ile öngörülmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasında usul ve esaslar MADDE 18- (1) 11 inci ve 16 ncı maddeler uyarınca Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılardan başvuru için gerekli şartları taşıyanların adına vatandaşlık dosyası düzenlenerek Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça gerekli inceleme ve araştırma yapılır. 11 inci madde uyarınca başvuranlardan durumu uygun bulunanlar Bakanlar Kurulu kararıyla, 16 ncı madde uyarınca başvuranlardan durumu uygun bulunanlar ise Bakanlık kararıyla Türk vatandaşlığını kazanabilirler, uygun görülmeyenlerin talepleri ise Bakanlıkça reddedilir. (2) 12 nci madde uyarınca Türk vatandaşlığını kazanma işlemleri Bakanlıkça yürütülür.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasında usul ve esaslar MADDE 19- (1) Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılardan başvuru için gerekli şartları taşıyanların adına vatandaşlık dosyası düzenlenir ve karar verilmek üzere Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça yapılacak inceleme ve araştırma sonucunda durumu uygun bulunanlar Bakanlık kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilirler, uygun görülmeyenlerin talepleri ise Bakanlıkça reddedilir. (2) 12 nci madde uyarınca Türk Vatandaşlığını kazanma işlemleri Bakanlıkça yürütülür.	ÖNERİLEN Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasında usul ve esaslar MADDE 19- (1) Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılardan başvuru için gerekli şartları taşıyanların adına vatandaşlık dosyası düzenlenir ve karar verilmek üzere Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça yapılacak inceleme ve araştırma sonucunda durumu uygun bulunanlar Bakanlık kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilirler, uygun görülmeyenlerin talepleri ise Bakanlıkça reddedilir. (2) <i>(birinci fıkra usule ilişkin genel bir hüküm ihtiva etmektedir, ayrıca 12. maddeyi zikretmeye ihtiyaç bulunmamaktadır)</i>
--	---	--

MADDE 19 – Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasının usul ve esaslarına ilişkin hüküm de Komisyon tarafından değiştirilmiştir. Hükümet tasarısının madde atıfları yerine Komisyon, yetkili makam kararıyla vatandaşlık kazanmak isteyenler ifadesini kullanarak, madde kapsamını genelleştirmiştir. Bu durumda hangi madde olursa olsun yetkili makam kararıyla vatandaşlık kazanılması usulü bu madde kapsamında düzenlenmiş olmaktadır. Dolayısıyla 19. maddenin ikinci fıkrasına ihtiyaç kalmamakta ve kaldırılması gerekmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasının geçerliliği ve sonuçları MADDE 19- (1) Türk vatandaşlığının kazanılmasına ilişkin kararlar, karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. (2) Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılması eşin vatandaşlığına tesir etmez. Ana veya babanın Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte velayeti kendisinde bulunan çocukları, diğer eşin muvafakat etmesi halinde Türk vatandaşlığını kazanır. Muvafakat verilmemesi halinde ana veya babanın mutad meskeninin bulunduğu ülkedeki hâkim kararına göre işlem yapılır. (3) Ana veya babanın Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte kendileri ile birlikte işlem görmeyen çocukları, ergin olduktan sonra Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvurdukları takdirde haklarında 11 inci madde hükümleri uygulanır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasının geçerliliği ve sonuçları MADDE 20- (1) Türk vatandaşlığının kazanılmasına ilişkin kararlar, karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. (2) Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılması eşin vatandaşlığına tesir etmez. Ana veya babanın Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte velayeti kendisinde bulunan çocukları, diğer eşin muvafakat etmesi halinde Türk vatandaşlığını kazanır. Muvafakat verilmemesi halinde ana veya babanın mutad meskeninin bulunduğu ülkedeki hâkim kararına göre işlem yapılır. (3) Ana veya babanın Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte kendileri ile birlikte işlem görmeyen çocukları, ergin olduktan sonra Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvurdukları takdirde haklarında 11 inci madde hükümleri uygulanır.	ÖNERİLEN Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasının hüküm ve sonuçları MADDE 20- (1) Türk vatandaşlığının kazanılmasına ilişkin kararlar, karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. (2) Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılması eşin vatandaşlığına tesir etmez. (3) <i>Küçük çocuklar Türk vatandaşlığına alının ve velayetleri kendisinde bulunan ana veya babalarına bağlı olarak Türk vatandaşı olurlar.</i>
--	--	---

Madde 20 – Hükümet tasarısının 20. maddesi, Komisyon tarafından herhangi bir değişikliğe uğramamıştır. Ancak bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında bir değişikliğin uygun olacağı düşünülmektedir. **a)** Türk vatandaşlığının kazanılması konusunda yabancı bir mahkemeye yetki tanınması kabul edilemez. **b)** Anaya veya babaya bağlı olarak vatandaşlığı değişecek çocuk ile ilgili uygulanacak hukuk problemini halletmek üzere, çocuk tanımı “*tanımlar*” maddesine eklenmelidir. **c)** Anaya veya babaya bağlı olarak vatandaşlık kazanamayan çocuğun daha sonra genel olarak vatandaşlığa alınma yolundan yararlanabileceğini üçüncü fıkra da ayrıca belirtmeye mantıken ihtiyaç bulunmamaktadır. Tasarı’nın 11. maddesindeki şartları taşıyan yabancılar ile ilgili herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. Ayrıca ikinci fıkra da yapılacak değişiklik ile zaten küçük çocuklar ebeveynlerine

bağlı olarak Türk vatandaşlığını (büyük bir olasılıkla) kazanacaklardır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının seçme hakkı ile kazanılması MADDE 21- (1) 27 nci madde uyarınca ana veya babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden çocuklar ergin olmalarından itibaren üç yıl içinde seçme hakkını kullanmak suretiyle Türk vatandaşlığını kazanabilirler	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının seçme hakkı ile kazanılması MADDE 21- (1) 27 nci madde uyarınca ana veya babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden çocuklar ergin olmalarından itibaren üç yıl içinde seçme hakkını kullanmak suretiyle Türk vatandaşlığını kazanabilirler.	ÖNERİLEN Türk vatandaşlığının seçme hakkı ile kazanılması MADDE 21- (1) 27 nci madde uyarınca ana veya babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden çocuklar ergin olmalarından itibaren üç yıl içinde seçme hakkını kullanmak suretiyle Türk vatandaşlığını kazanabilirler. <i>Seçme hakkı, Bakanlığa gönderilmek üzere ilgilinin yurt içinde ikamet ettiği yer valiliğine veya yurt dışında Türk büyükelçilik ve konsolosluklarına yazılı bildirimde bulunmak suretiyle kullanılır.</i>
---	--	--

Madde 21 – Bu yolla vatandaşlığın kazanılması usulüne ilişkin bir cümlelerin maddeye eklenmesi önerilmektedir. Böylece seçme hakkının kullanılması ile ilgili olarak çıkabilecek sorunlar giderilmiş olacaktır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının seçme hakkı ile kazanılmasının geçerliliği ve sonuçları MADDE 22- (1) Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığının kazanılması, bu hakkın kullanılmasına dair şartların tespitine ilişkin karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. (2) Seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığını kazanan kişilerin eşleri ve çocukları hakkında 19 uncu madde hükümleri uygulanır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının seçme hakkı ile kazanılmasının geçerliliği ve sonuçları MADDE 22- (1) Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığının kazanılması, bu hakkın kullanılmasına dair şartların tespitine ilişkin karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. (2) Seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığını kazanan kişilerin eşleri ve çocukları hakkında 19 uncu madde hükümleri uygulanır	ÖNERİLEN Türk vatandaşlığının seçme hakkı ile kazanılmasının hüküm ve sonuçları MADDE 22- (1) Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığının kazanılması, bu hakkın kullanılmasına dair şartların tespitine ilişkin Bakanlığın karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. (2) Seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığını kazanan kişilerin eşleri ve çocukları hakkında 19 uncu madde hükümleri uygulanır.
--	---	--

Madde 22 – Maddenin içerdiği hükümler, seçme hakkının kullanılmasının geçerliliğine ilişkin olmayıp, madde seçme hakkının kulla-

nılmasının hangi andan itibaren hüküm ve sonuçlarını doğuracağını ve bu hakkın kullanımının eş ve çocuklara etkisini düzenlemektedir. Bu nedenle de madde başlığının değiştirilmesi önerilmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Türk Vatandaşlığının Kaybı Türk vatandaşlığının kaybı halleri MADDE 23- (1) Türk vatandaşlığı, yetkili makam kararı veya seçme hakkının kullanılması ile kaybedilir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Türk Vatandaşlığının Kaybı Türk vatandaşlığının kaybı halleri MADDE 23- (1) Türk vatandaşlığı, yetkili makam kararı veya seçme hakkının kullanılması ile kaybedilir.
--	--

Madde 23 – Bu madde, TVK’ya göre Türk vatandaşlığının hangi yollarla sona ereceğini düzenlemektedir. Vatandaşlık ya yetkili makam kararıyla ya da seçme hakkının kullanılması ile sona erecektir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Yetkili makam kararı ile kayıp yolları MADDE 24- (1) Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kaybı, çıkma veya kaybettirme ya da vatandaşlığın iptali ile gerçekleşir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Yetkili makam kararı ile kayıp yolları MADDE 24- (1) Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kaybı, çıkma veya kaybettirme ya da vatandaşlığın iptali ile gerçekleşir.	ÖNERİLEN Yetkili makam kararı ile kaybı MADDE 24- (1) Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kaybı, çıkma veya kaybettirme ya da <i>vatandaşlığa alınmanın iptali</i> ile gerçekleşir.
---	---	---

Madde 24 – Yetkili makam kararıyla vatandaşlığın çıkma, kaybettirme ve “*vatandaşlığın iptali*” yollarından birisiyle sona ermesi kabul edilmiştir. Bu maddeye ilişkin öneri, iptal kararının ifadesi hususundadır. Zira iptal konusu olan vatandaşlık değil, vatandaşlığa alınmaya ilişkin yetkili makam kararıdır. Bu nedenle de 403 sayılı TVK’da olduğu üzere bu kanunda da aynı ifadenin kullanılması yerinde olacaktır. Diğer yandan kazanma hallerini düzenleyen maddelerin başlıklarıyla uyum sağlanması için madde başlığının değiştirilmesi önerilmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığından çıkma MADDE 25- (1) Türk vatandaşlığından çıkmak için izin isteyen kişilere aşağıdaki şartları taşımaları halinde Bakanlıkça çıkma izni verilebilir. a) Ergin ve ayırt etme gücüne sahip olmak, b) Yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanmış olmak veya kazanacağına ilişkin inandırıcı belirtiler bulunmak, c) Herhangi bir suç veya askerlik hizmeti nedeniyle aranan kişilerden olmamak, ç) Hakkında herhangi bir mali ve cezai tahdit bulunmamak.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığından çıkma MADDE 25- (1) Türk vatandaşlığından çıkmak için izin isteyen kişilere aşağıdaki şartları taşımaları halinde Bakanlıkça çıkma izni verilebilir. a) Ergin ve ayırt etme gücüne sahip olmak, b) Yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanmış olmak veya kazanacağına ilişkin inandırıcı belirtiler bulunmak, c) Herhangi bir suç veya askerlik hizmeti nedeniyle aranan kişilerden olmamak, ç) Hakkında herhangi bir mali ve cezai tahdit bulunmamak.	ÖNERİLEN Türk vatandaşlığından çıkma MADDE 25- (1) Türk vatandaşlığından çıkmak için izin isteyen kişilere aşağıdaki şartları taşımaları halinde Bakanlıkça <i>çıkma izin veya çıkma belgesi</i> verilebilir. a) Ergin ve ayırt etme gücüne sahip olmak, b) Yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanmış olmak veya kazanacağına ilişkin inandırıcı belirtiler bulunmak, c) Herhangi bir suç veya askerlik hizmeti nedeniyle aranan kişilerden olmamak, ç) Hakkında herhangi bir mali ve cezai tahdit bulunmamak.
---	---	--

Madde 25 – Çıkmayı düzenleyen 25-28. maddeler bir arada göz önünde bulundurulduğunda tasarının 25. maddesinin ilk fıkrasındaki “çıkma izni” ifadesinin değiştirilmesi önerilmektedir. Öneri, Türk vatandaşlığından çıkma talebinde bulunan kişinin yabancı devlet vatandaşlığını kazanmış ve henüz kazanamamış olması ihtimallerini karşılayacak şekilde maddenin ifadesinin düzenlenmesini içermektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığından çıkma belgeleri MADDE 26- (1)Yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanmak üzere Türk vatandaşlığından çıkmak için izin isteyenlerden talepleri uygun görülenlere Bakanlıkça, Türk vatandaşlığından çıkma izin belgesi; verilen izin sonucunda veya önceden yabancı bir devlet vatandaşlığını kazandığını belgeleyenlere ise Türk vatandaşlığından çıkma belgesi verilir. (2) Çıkma izin belgesi, karar tarihinden itibaren iki yıl geçerlidir. İzin belgesini alanlar bu süre içerisinde yurt içinde ikamet edilen yer valiliğine, yurt dışında ise dış temsilciliklere yabancı devlet vatandaşlığını kazandıklarına dair bilgi ve belgeleri vermek zorundadır. Süresi içinde yabancı devlet vatandaşlığının kazanılamaması durumunda çıkma izin belgesi geçersiz hale gelir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığından çıkma belgeleri MADDE 26- (1)Yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanmak üzere Türk vatandaşlığından çıkmak için izin isteyenlerden talepleri uygun görülenlere Bakanlıkça, Türk vatandaşlığından çıkma izin belgesi; verilen izin sonucunda veya önceden yabancı bir devlet vatandaşlığını kazandığını belgeleyenlere ise Türk vatandaşlığından çıkma belgesi verilir. (2) Çıkma izin belgesi, karar tarihinden itibaren iki yıl geçerlidir. İzin belgesini alanlar bu süre içerisinde yurt içinde ikamet edilen yer valiliğine, yurt dışında ise dış temsilciliklere yabancı devlet vatandaşlığını kazandıklarına dair bilgi ve belgeleri vermek zorundadır. Süresi içinde yabancı devlet vatandaşlığının kazanılamaması durumunda çıkma izin belgesi geçersiz hale gelir.	ÖNERİLEN Çıkma izin ve çıkma belgeleri MADDE 26- (1)Yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanmak üzere Türk vatandaşlığından çıkmak için izin isteyenlerden talepleri uygun görülenlere Bakanlıkça, Türk vatandaşlığından çıkma izin belgesi; verilen izin sonucunda veya önceden yabancı bir devlet vatandaşlığını kazandığını belgeleyenlere ise Türk vatandaşlığından çıkma belgesi verilir. (2) Çıkma izin belgesi, karar tarihinden itibaren iki yıl geçerlidir. İzin belgesini alanlar bu süre içerisinde yurt içinde ikamet edilen yer valiliğine, yurt dışında ise <i>Türk büyükelçilik ve konsolosluklarına</i> yabancı devlet vatandaşlığını kazandıklarına dair bilgi ve belgeleri vermek zorundadır. Süresi içinde yabancı devlet vatandaşlığının kazanılamaması durumunda çıkma izin belgesi geçersiz hale gelir.
--	--	---

Madde 26 –Maddede de açıklandığı üzere, çıkma talebinde bulunduğu tarihte henüz yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanmamış kişilere “*çıkma izin belgesi*” tanzim edilirken yabancı devlet vatandaşlığını kazanmış olanlara “*çıkma belgesi*” verilmektedir. Her iki belgede de “*çıkma*” kelimesi kullanılmakla beraber bu belgelerin nitelikleri ve görevleri birbirinden farklıdır. Bu nedenle madde başlığına her iki belgenin adının (403 sayılı Kanun’da olduğu gibi) ayrı ayrı yazılması önerilmektedir. Ayrıca 4. maddede belirtilen gerekçe ile dış temsilcilik ifadesi açık olarak yazılmıştır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığından çıkmanın geçerliliği ve sonuçları MADDE 27- (1) Çıkma belgesinin ilgiliye imza karşılığı teslimi ile Türk vatandaşlığı kaybedilir. Türk vatandaşlığını kaybeden kişilerin nüfus aile kütüklerindeki kayıtları kapatılır ve kayıp tarihinden itibaren yabancı muamelesine tabi tutulurlar. (2) Eşlerden birinin çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybetmesi diğer eşin vatandaşlığına tesir etmez. Türk vatandaşlığını kaybeden ana ya da babanın talebinin bulunması ve diğer eşin de muvafakat etmesi halinde çocukları da kendileri ile birlikte Türk vatandaşlığını kaybederler. Muvafakat verilmemesi halinde hâkim kararına göre işlem yapılır. (3) Çocuk onbeş yaşından büyük ise, ana ya da babaya bağlı olarak vatandaşlığın kaybı çocuğun yazılı muvafakatine bağlıdır. (4) Vatandaşlığın kaybı, çocukları vatansız kılacak ise bu madde hükümleri uygulanmaz. Çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybeden kişilere tanınan haklar MADDE 28- (1) Doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve kendileri ile birlikte işlem gören çocukları; millî güvenliğe ve kamu düzenine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla askerlik hizmetini yapma yükümlülüğü, seçme ve seçilme, kamu görevlerine girme ve muafen araç veya ev eşyası ithal etme hakları dışında, sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı kalmak ve bu hakların kullanımında ilgili kanunlardaki hükümlere tabi olmak şartıyla Türk vatandaşlarına tanınan haklardan aynen yararlanmaya devam ederler.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığından çıkmanın geçerliliği ve sonuçları MADDE 27- (1) Çıkma belgesinin ilgiliye imza karşılığı teslimi ile Türk vatandaşlığı kaybedilir. Türk vatandaşlığını kaybeden kişilerin nüfus aile kütüklerindeki kayıtları kapatılır ve kayıp tarihinden itibaren yabancı muamelesine tabi tutulurlar. (2) Eşlerden birinin çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybetmesi diğer eşin vatandaşlığına tesir etmez. Türk vatandaşlığını kaybeden ana ya da babanın talebinin bulunması ve diğer eşin de muvafakat etmesi halinde çocukları da kendileri ile birlikte Türk vatandaşlığını kaybederler. Muvafakat verilmemesi halinde hâkim kararına göre işlem yapılır. (3) Vatandaşlığın kaybı, çocukları vatansız kılacak ise bu madde hükümleri uygulanmaz. Çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybeden kişilere tanınan haklar MADDE 28- (1) Doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve kendileri ile birlikte işlem gören çocukları; millî güvenliğe ve kamu düzenine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla askerlik hizmetini yapma yükümlülüğü, seçme ve seçilme, kamu görevlerine girme ve muafen araç veya ev eşyası ithal etme hakları dışında, sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı kalmak ve bu hakların kullanımında ilgili kanunlardaki hükümlere tabi olmak şartıyla Türk vatandaşlarına tanınan haklardan aynen yararlanmaya devam ederler.	ÖNERİLEN Çıkmanın hüküm ve sonuçları MADDE 27- (1) Çıkma belgesinin ilgiliye imza karşılığı teslimi ile Türk vatandaşlığı kaybedilir. Türk vatandaşlığını kaybeden kişilerin nüfus aile kütüklerindeki kayıtları kapatılır ve kayıp tarihinden itibaren yabancı muamelesine tabi tutulurlar. (2) Doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve kendileri ile birlikte işlem gören çocukları; millî güvenliğe ve kamu düzenine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla askerlik hizmetini yapma yükümlülüğü, seçme ve seçilme, kamu görevlerine girme ve muafen araç veya ev eşyası ithal etme hakları dışında, sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı kalmak ve bu hakların kullanımında ilgili kanunlardaki hükümlere tabi olmak şartıyla Türk vatandaşlarına tanınan haklardan aynen yararlanmaya devam ederler. (3) Eşlerden birinin çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybetmesi diğer eşin vatandaşlığına tesir etmez. (4) Türk vatandaşlığını kaybeden ana ya da babanın talebinin bulunması ve diğer eşin de muvafakat etmesi halinde çocukları da kendileri ile birlikte Türk vatandaşlığını kaybederler. Muvafakat verilmemesi halinde hâkim kararına göre işlem yapılır. Vatandaşlığın kaybı, çocukları vatansız kılacak ise bu madde hükümleri uygulanmaz.
--	---	---

Madde 27 – Tasarı'nın 27 ve 28. maddeleri çıkmanın hüküm ve sonuçlarını düzenlemektedir. Aynı amaca yönelik iki ayrı hüküm yerine anılan maddelerin hükümlerinin, aynı maddenin fıkraları olarak düzenlenmesi önerilmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığını kaybettirme MADDE 29- (1) Aşağıda belirtilen eylemlerde bulundukları resmi makamlarca tespit edilen kişilerin Türk vatandaşlığı Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile kaybettirilebilir. a) Yabancı bir devletin, Türkiye'nin menfaatlerine uymayan herhangi bir hizmetinde bulunup da bu görevi bırakmaları kendilerine yurt dışında dış temsilcilikler, yurt içinde ise mülki idare amirleri tarafından bildirilmesine rağmen, üç aydan az olmamak üzere verilecek uygun bir süre içerisinde kendi istekleri ile bu görevi bırakmayanlar, b) Türkiye ile savaş halinde bulunan bir devletin her türlü hizmetinde Bakanlar Kurulunun izni olmaksızın kendi istekleriyle çalışmaya devam edenler, c) İzin almaksızın yabancı bir devlet hizmetinde gönüllü olarak askerlik yapanlar.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığını kaybettirme MADDE 29- (1) Aşağıda belirtilen eylemlerde bulundukları resmi makamlarca tespit edilen kişilerin Türk vatandaşlığı Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile kaybettirilebilir. a) Yabancı bir devletin, Türkiye'nin menfaatlerine uymayan herhangi bir hizmetinde bulunup da bu görevi bırakmaları kendilerine yurt dışında dış temsilcilikler, yurt içinde ise mülki idare amirleri tarafından bildirilmesine rağmen, üç aydan az olmamak üzere verilecek uygun bir süre içerisinde kendi istekleri ile bu görevi bırakmayanlar, b) Türkiye ile savaş halinde bulunan bir devletin her türlü hizmetinde Bakanlar Kurulunun izni olmaksızın kendi istekleriyle çalışmaya devam edenler, c) İzin almaksızın yabancı bir devlet hizmetinde gönüllü olarak askerlik yapanlar.	ÖNERİLEN Türk vatandaşlığını kaybettirme MADDE 28- (1) Aşağıda belirtilen eylemlerde bulundukları resmi makamlarca tespit edilen kişilerin Türk vatandaşlığı Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile kaybettirilebilir: a) İzin almaksızın kendi istekleriyle yabancı bir devlet vatandaşlığını kazananlar,) b) İzin almaksızın yabancı bir devletin silahlı kuvvetlerinde gönüllü olarak askerlik yapanlar, c) Devletin hayatı çıkarlarına ciddi olarak zarar veren davranışlarda bulunanlar, d) Yurt dışında doğan ve halen yurt dışında oturan, reşit olduktan sonra yedi yıl içinde Türkiye ile ilgi ve bağlılığını devam ettirecek hiçbir resmi temas ve işlemde bulunmayanlar. (2) Yukarıda sayılan hallerde kaybettirme kararının verilmesi, ilgilinin vatanı kalmamasına neden olmamalıdır.
--	--	---

Madde 28 – Türk vatandaşlık hukukunun tarihi gelişimi ve Avrupa Vatandaşlık Sözleşmesi hükümleri dikkate alınarak vatandaşlığı kaybettirme sebeplerine ilişkin maddede değişiklik önerilmektedir.⁵ Hükümetin teklif ettiği ve komisyonun benimsediği 29. maddenin (a) ve (b) bentlerinde yazılı olan yabancı bir devletin hizmetinde bulunmaya dayanan kaybettirme sebebi, önerilen maddenin (c) bendi içine

⁵ Bkz. Tanrıbilir, *Kayıp...*, s. 45 vd.

dahil edilmiştir. Öte yandan teklif edilen metnin tamamı gözden geçirildiğinde Türk vatandaşlığı muhafaza edilerek yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanma, yani çok vatandaşlık statüsünü kazanma izne tabi değildir. Bu nedenle de izin almadan yabancı devlet vatandaşlığını kazanma kaybettirme sebebi olarak öngörülmemiştir. Yukarıdaki metinde, parantez içerisinde, bu durumun aşağıda ilgili maddelerde (m. 40 ve 41) de değişiklik yapılması suretiyle kaybettirme sebebi olarak kabul edilmesi önerilmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının kaybettirilmesinin geçerliliği ve sonuçları MADDE 30- (1) Türk vatandaşlığının kaybettirilmesi Bakanlar Kurulu kararının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren hüküm ifade eder. (2) Kaybettirme kararları şahsidir, ilgilinin eş ve çocuklarına tesir etmez.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının kaybettirilmesinin geçerliliği ve sonuçları MADDE 30- (1) Türk vatandaşlığının kaybettirilmesi Bakanlar Kurulu kararının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren hüküm ifade eder. (2) Kaybettirme kararları şahsidir, ilgilinin eş ve çocuklarına tesir etmez.	ÖNERİLEN Türk vatandaşlığının kaybettirilmesinin hüküm ve sonuçları MADDE 29- (1) Türk vatandaşlığının kaybettirilmesi Bakanlar Kurulu kararının Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren hüküm ifade eder. (2) Kaybettirme kararları şahsidir, ilgilinin eş ve çocuklarına tesir etmez.
--	--	--

Madde 30(29) - Maddenin içerdiği hükümler, kaybettirme kararının geçerliliğine ilişkin olmayıp, bu kararın hangi andan itibaren hüküm ve sonuçlarını doğuracağı ve kararın eş ve çocuklara etkisini düzenlemektedir. Bu nedenle de madde başlığının değiştirilmesi önerilmektedir. Aksi halde, Bakanlar Kurulu'nun vermiş olduğu vatandaşlığın kaybettirilmesine ilişkin kararın geçerliliğinin sorgulanması gibi bir anlam çıkmaktadır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının iptali MADDE 31- (1) Türk vatandaşlığını kazanma kararı; ilgilinin yalan beyanı veya vatandaşlığı kazanmaya esas teşkil eden önemli hususları gizlemesi sonucunda vuku bulmuş ise kararı veren makam tarafından iptal edilir. (2) İptal kararı, Türk vatandaşlığının kazanılmasından başlayarak on yıl geçtikten sonra verilemez.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının iptali MADDE 31- (1) Türk vatandaşlığını kazanma kararı; ilgilinin yalan beyanı veya vatandaşlığı kazanmaya esas teşkil eden önemli hususları gizlemesi sonucunda vuku bulmuş ise kararı veren makam tarafından iptal edilir.	ÖNERİLEN <i>Vatandaşlığa Alınmanın İptali</i> MADDE 30- (1) Türk vatandaşlığını kazanma kararı; ilgilinin yalan beyanı veya vatandaşlığı kazanmaya esas teşkil eden önemli hususları gizlemesi sonucunda vuku bulmuş ise kararı veren makam tarafından iptal edilir. (2) <i>İptal kararı, Türk vatandaşlığının kazanılmasından başlayarak on yıl geçtikten sonra verilemez.</i>
---	---	--

Madde 31(30) – İptal ile ilgili hükümde iki değişiklik önerilmektedir. Bunlardan birisi, maddenin başlığına ilişkindir. Burada iptal konusu, ilgilinin vatandaşlığı değil, vatandaşlığa alınma kararıdır. Bu nedenle maddenin başlığının “*vatandaşlığa alınmanın iptali*” olarak yazılması yerinde olacaktır. Diğer öneri ise, vatandaşlığa alınma kararının verilebileceği süre ile ilgilidir. Hükümet Tasarısı’ndaki süre içeren ikinci fıkranın kanun metnine dâhil edilmesinin kişi ve devlet açısından açıklık ve güvenliği sağlayacağı düşünülmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN İptal kararının geçerliliği ve sonuçları MADDE 32- (1) İptal kararı, karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. İptal kararı ilgili kişiye bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanan eş ve çocuklar hakkında da uygulanır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN İptal kararının geçerliliği ve sonuçları MADDE 32- (1) İptal kararı, karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. İptal kararı ilgili kişiye bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanan eş ve çocuklar hakkında da uygulanır.	ÖNERİLEN İptal kararının hüküm ve sonuçları MADDE 31- (1) Vatandaşlığa alınmanın iptali geçmişe etkilidir; ancak ilgilinin vatandaşlığa kabulü tarihinden başlayarak yapmış olduğu işlemler bakımından iptal kararının hükümleri geriye yürümez. (2) İptal kararı ilgili kişiye bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanan çocuklar hakkında da uygulanır.
Malların tasfiyesi MADDE 33- (1) Vatandaşlığı iptal edilenlerin mallarının tasfiyesi ve kendilerinin sınır dışı edilmeleri gerekli görülen hallerde, bu husus iptal kararında belirtilir. Bu kişiler en geç bir yıl içinde Türkiye'deki mallarını tasfiye ederek Türkiye'yi terk etmek zorundadır. Aksi halde, malları Hazinece satılarak bedelleri nam ve hesaplarına kamu haznedarlığı sistemine dahil bir kamu bankasına yatırılır ve kendileri de sınır dışı edilir. (2) Bu kişiler iptal kararı aleyhine yargı yoluna başvurdıkları takdirde malların tasfiyesi ve sınır dışı işlemleri dava sonuna bırakılır.	Malların tasfiyesi MADDE 33- (1) Vatandaşlığı iptal edilenler hakkında 15.7.1950 tarih ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bunlardan mallarının tasfiyesi gerekli görülen hallerde bu husus iptal kararında belirtilir. Bu kişiler en geç bir yıl içinde Türkiye'deki mallarını tasfiye etmek zorundadır. Aksi halde, malları Hazinece satılarak bedelleri nam ve hesaplarına kamu haznedarlığı sistemine dahil bir kamu bankasına yatırılır. (2) Bu kişiler iptal kararı aleyhine yargı yoluna başvurdıkları takdirde malların tasfiyesi dava sonuna bırakılır.	(3) <i>Vatandaşlığa alınma işlemi iptal edilenler</i> hakkında 15.7.1950 tarih ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca sınır dışı edilme kararı verilir. (4) <i>Vatandaşlığa alınma işlemi iptal edilenlerin</i> mallarının tasfiyesi lüzumlu görüldüğü takdirde bu husus iptal kararında belirtilir. Bu kişiler en geç bir yıl içinde Türkiye'deki mallarını tasfiye etmek zorundadır. Aksi halde, malları Hazinece satılarak bedelleri nam ve hesaplarına <i>TC Merkez Bankasına</i> yatırılır. Bu kişiler iptal kararı aleyhine yargı yoluna başvurdıkları takdirde malların tasfiyesi dava sonuna bırakılır.

Madde 32(31) – Vatandaşlıktan çıkmanın hüküm ve sonuçlarında olduğu gibi, aynı konuyu düzenleyen iki hükmün birleştirilmesi önerilmektedir. Daha önce ilgili maddelerde ifade edildiği üzere “geçerliliği” ifadesi maddenin içeriğine ve müesseseye uygun düşmemektedir. Bu nedenle maddenin başlığı, “iptal kararının hüküm ve sonuçları” olarak değiştirilmiş ve her bir sonuç ayrı fıkra ile düzenlenmiştir. Komisyon, hükümet tasarısında yaptığı değişiklik ile hakkında iptal kararı verilenlerin sınır dışı edilmelerini kabul etmiştir. Bu husus, önerilen mad-

denin üçüncü fıkrasında daha belirgin hale getirilmiştir. Öte yandan, istikrar ve süreklilik açısından, tasfiye bedelinin Merkez Bankası'na yatırılması önerilmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığını kazanmış olan çocuklar MADDE 34- (1) Aşağıda durumları belirtilenler, ergin olmalarından itibaren üç yıl içinde Türk vatandaşlığından ayrılabilirler. a) Ana ya da babadan dolayı soy bağı nedeniyle doğumla Türk vatandaşı olanlardan yabancı ana veya babanın vatandaşlığını doğumla veya sonradan kazananlar, b) Ana ya da babadan dolayı soy bağı nedeniyle Türk vatandaşı olanlardan doğum yeri esasına göre yabancı bir devlet vatandaşlığını kazananlar, c) Evlat edinilme yoluyla Türk vatandaşlığını kazananlar, ç) Doğum yeri esasına göre Türk vatandaşı oldukları halde, sonradan yabancı ana veya babasının vatandaşlığını kazananlar, d) Herhangi bir şekilde Türk vatandaşlığını kazanmış ana veya babaya bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazananlar. (2) Yukarıdaki hükümler gereğince vatandaşlığın kaybı ilgiliyi vatansız kılacak ise seçme hakkı kullanılamaz.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının seçme hakkı ile kaybı MADDE 34- (1) Aşağıda durumları belirtilenler, ergin olmalarından itibaren üç yıl içinde Türk vatandaşlığından ayrılabilirler. a) Ana ya da babadan dolayı soy bağı nedeniyle doğumla Türk vatandaşı olanlardan yabancı ana veya babanın vatandaşlığını doğumla veya sonradan kazananlar, b) Ana ya da babadan dolayı soy bağı nedeniyle Türk vatandaşı olanlardan doğum yeri esasına göre yabancı bir devlet vatandaşlığını kazananlar, c) Evlat edinilme yoluyla Türk vatandaşlığını kazananlar, ç) Doğum yeri esasına göre Türk vatandaşı oldukları halde, sonradan yabancı ana veya babasının vatandaşlığını kazananlar, d) Herhangi bir şekilde Türk vatandaşlığını kazanmış ana veya babaya bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazananlar. (2) Yukarıdaki hükümler gereğince vatandaşlığın kaybı ilgiliyi vatansız kılacak ise seçme hakkı kullanılamaz.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk vatandaşlığının seçme hakkı ile kaybı MADDE 34- (1) Aşağıda durumları belirtilenler, ergin olmalarından itibaren üç yıl içinde Türk vatandaşlığından ayrılabilirler. a) Ana ya da babadan dolayı soy bağı nedeniyle doğumla Türk vatandaşı olanlardan yabancı ana veya babanın vatandaşlığını doğumla veya sonradan kazananlar, b) Ana ya da babadan dolayı soy bağı nedeniyle Türk vatandaşı olanlardan doğum yeri esasına göre yabancı bir devlet vatandaşlığını kazananlar, c) Evlat edinilme yoluyla Türk vatandaşlığını kazananlar, ç) Doğum yeri esasına göre Türk vatandaşı oldukları halde, sonradan yabancı ana veya babasının vatandaşlığını kazananlar, d) Herhangi bir şekilde Türk vatandaşlığını kazanmış ana veya babaya bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazananlar. (2) Yukarıdaki hükümler gereğince vatandaşlığın kaybı ilgiliyi vatansız kılacak ise seçme hakkı kullanılamaz. (3) Seçme hakkı, Bakanlığa gönderilmek üzere ilgilinin yurt içinde ikamet ettiği yer valiliğine veya yurt dışında Türk büyükelçilik ve konsolosluklarına yazılı bildirimde bulunmak suretiyle kullanılır.
--	--	--

Madde 34 (32) - Komisyonun madde başlığında yaptığı değişiklik yerinde olmuş ve başlık, madde içeriği ile uyumlu hale gelmiştir. Bununla beraber seçme hakkıyla vatandaşlığın kaybedilmesi usulüne ilişkin bir cümlelerin maddeye eklenmesi önerilmektedir. Böylece seçme hakkının kullanılması ile ilgili olarak çıkabilecek sorunlar giderilmiş ve seçme hakkının kullanılması yoluyla vatandaşlığın kazanılmasını düzenleyen 21. madde ile de paralellik sağlanmış olacaktır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığını kaybetmenin geçerliliği ve sonuçları MADDE 35- (1) Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığının kaybı, bu hakkın kullanılmasına dair şartların varlığının tespitine ilişkin karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. (2) Seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığından ayrılan kişilerin eşleri ve çocukları hakkında 27 nci madde hükümleri uygulanır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığını kaybetmenin geçerliliği ve sonuçları MADDE 35- (1) Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığının kaybı, bu hakkın kullanılmasına dair şartların varlığının tespitine ilişkin karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. (2) Seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığından ayrılan kişilerin eşleri ve çocukları hakkında 27 nci madde hükümleri uygulanır.	ÖNERİLEN Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığını kaybetmenin hüküm ve sonuçları MADDE 33- (1) Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığının kaybı, bu hakkın kullanılmasına dair şartların varlığının tespitine ilişkin karar tarihinden itibaren hüküm ifade eder. (2) Seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığından ayrılan kişilerin eşleri ve çocukları hakkında 27 nci madde hükümleri uygulanır.
---	---	--

Madde 35 (33) - Daha önce ilgili maddelerde ifade edildiği üzere “geçerliliği” ifadesi maddenin içeriğine ve müesseseye uygun düşmemektedir. Bu nedenle maddenin başlığı, “*Seçme hakkı ile Türk vatandaşlığını kaybetmenin hüküm ve sonuçları*” olarak değiştirilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Türk Vatandaşlığının İspatı ve Vatandaşlık İhtilafları İspat şekli MADDE 36- (1) Türk vatandaşlığının ispatı herhangi bir şekle tabi değildir. (2) Aşağıdaki resmi kayıt ve belgeler, aksi sabit oluncaya kadar ilgilinin Türk vatandaşı olduğuna karine teşkil eder. a) Nüfus kayıtları, b) Nüfus cüzdanları, c) Pasaport veya pasaport yerine geçen belgeler. Vatandaşlık ihtilafları MADDE 37- (1) Bir kişinin Türk vatandaşı olup olmadığı konusunda herhangi bir tereddüde düşüldüğü takdirde bu husus Bakanlıktan sorulur.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Ortak Hükümler Türk vatandaşlığının ispatı MADDE 36- (1) Türk vatandaşlığının ispatı herhangi bir şekle tabi değildir. (2) Aşağıdaki resmi kayıt ve belgeler, aksi sabit oluncaya kadar ilgilinin Türk vatandaşı olduğuna karine teşkil eder. a) Nüfus kayıtları, b) Nüfus cüzdanları, c) Pasaport veya pasaport yerine geçen belgeler. (3) Bir kişinin Türk vatandaşı olup olmadığı konusunda herhangi bir tereddüde düşüldüğü takdirde bu husus Bakanlıktan sorulur.
---	--

Madde 36(34) – Komisyon, tasarının ispat ile ilgili maddelerinde birleştirme yoluna gitmiştir. Komisyon ilk olarak tasarının dördüncü bölümü ile beşinci bölümünü birleştirmiş ve dördüncü bölüm başlığına beşinci bölüm başlığını getirmiştir. 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu’nda “*Türk Vatandaşlığının İspatı ve Yargı Yolu*” başlıklı üçüncü bölüm bulunmaktadır. Bilindiği üzere 403 sayılı Kanun sadece vatandaşlığın ispatına değil, yargı yoluna ilişkin özel hükümler de ihtiva etmektedir. Tasarı da ise yargı yolu düzenlenmemiştir. Bu nedenle komisyonun yaptığı değişiklik yerindedir. Bu suretle, bir iki madde için bölüm ayrılmamış, bölüm dengesi sağlanmış hem de konu bütünlüğü sağlanmıştır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN BEŞİNCİ BÖLÜM Ortak Hükümler Vatandaşlık işlemlerinde müracaat makamı ve usul MADDE 38- (1) Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına ilişkin başvurular yurt içinde ikamet edilen yer valiliğine, yurt dışında ise dış temsilciliklere bizzat veya bu hakkın kullanılmasına ilişkin vekâletname ile yapılır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Vatandaşlık işlemlerinde müracaat makamı ve usul MADDE 37- (1) Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına ilişkin başvurular yurt içinde ikamet edilen yer valiliğine, yurt dışında ise dış temsilciliklere bizzat veya bu hakkın kullanılmasına ilişkin vekâletname ile yapılır.	ÖNERİLEN Vatandaşlık işlemlerinde müracaat makamı ve usul MADDE 37- (1) Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına ilişkin başvurular yurt içinde ikamet edilen yer valiliğine, yurt dışında ise <i>Türk büyükelçilik ve konsolosluklarına</i> bizzat veya bu hakkın kullanılmasına ilişkin vekâletname ile yapılır.
--	---	---

Madde 38(35) – Vatandaşlığın kazanılması ve kaybı halleri ile vatandaşlığın ispatına ilişkin her türlü işlem için hangi makama başvurulacağı bu maddede özel olarak düzenlenmektedir. Yukarıda 4. maddede belirtilen gerekçe ile “*dış temsilcilik*” ifadesinin değiştirilmesi önerilmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Bilgi ve belge istenmesi MADDE 39- (1) Vatandaşlık işlemlerine ilişkin inceleme ve araştırmalarla ilgili bilgi ve belgeler, kamu kurum ve kuruluşlarınca herhangi bir gecikmeye mahal bırakılmaksızın verilir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Bilgi ve belge istenmesi MADDE 38- (1) Vatandaşlık işlemlerine ilişkin inceleme ve araştırmalarla ilgili bilgi ve belgeler, kamu kurum ve kuruluşlarınca herhangi bir gecikmeye mahal bırakılmaksızın verilir.
---	---

Madde 39(36) – Bu hüküm vatandaşlık hukukumuz için yenidir. Vatandaşlığın kazanılması ve sona ermesine ilişkin kararların verilebilmesi için farklı kamu kurum ve kuruluşlarından edinilecek bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu Kanun’un uygulanması açısından görevli İçişleri Bakanlığı’na bilgi ve belge akışının gecikmeksizin gönderilmesi bu madde ile düzenlenmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Maddi hataların düzeltilmesi MADDE 40- (1) Bu Kanuna göre alınan kararlarda maddi bir hata bulunduğu sonradan anlaşılırsa, kararı veren makam tarafından düzeltme veya değiştirme kararı alınır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Maddi hataların düzeltilmesi MADDE 39- (1) Bu Kanuna göre alınan kararlarda maddi bir hata bulunduğu sonradan anlaşılırsa, kararı veren makam tarafından düzeltme veya değiştirme kararı alınır.
---	---

Madde 40(37) – Maddi hataların düzeltilmesine ilişkin bu hüküm 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu’nda (m. 44) da bulunmaktadır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Vatandaşlık kararlarının geri alınması MADDE 41- (1) Türk vatandaşlığının kazanılması veya kaybına ilişkin kararlar, hukuki şartlar oluşmadan veya mükerrer olarak verildiği sonradan anlaşıldığı takdirde geri alınır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Vatandaşlık kararlarının geri alınması MADDE 40- (1) Türk vatandaşlığının kazanılması veya kaybına ilişkin kararlar, hukuki şartlar oluşmadan veya mükerrer olarak verildiği sonradan anlaşıldığı takdirde geri alınır.	ÖNERİLEN ...
--	--	----------------------------

Madde 41 – “Bu madde ile idarenin vatandaşlık kararını geri alma yetkisi düzenlenmektedir. İdare hukukunda genel olarak, idarenin işlemlerini geri alma yetkisinin bulunduğu kabul edilmektedir. Bu yetkinin kullanımı açık kanun hükümleri ve yargı kararları ile şekillenmektedir. Dolayısıyla vatandaşlıkla ilgili kararlarını idare süresi içinde geri alma yetkisini haizdir. Bunun özel olarak belirtilmesine ihtiyaç olup olmadığı tartışılabilir. Eğer açık olarak bu yetkinin düzenlenmesi yönünde bir tercih kullanılıyorsa, hukuki güvenlik ve istikrar açısından, yetkinin sınırlarının da açık olarak belirtilmesi ve hiç bir kuşkuya veya tereddüde yer vermemesi gerekir. Anılan madde ise bu açıdan birçok tereddüde neden olmaktadır. Özellikle maddede geçen “hukuki şartlar oluşmadan” ifadesi bu açıdan anlaşılabilir görülmektedir. Çünkü eğer hukuki şartlar oluşmadan yapılmış bir işlem varsa bunun müeyyidesi muhtemelen yokluk olacaktır. Yoklukla malul bir işlemin geri alınmasının öngörülmesi yerinde olmamıştır.”⁶ Bu nedenle anılan hükmün tasarıdan çıkarılması önerilmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Tebliğat MADDE 42- (1) Türk vatandaşlığının kazanılmasına ve kaybına ilişkin kararlar ilgiliye ve başvuru makamlarına tebliğ olunur. 29 uncu madde uyarınca verilen kaybettirme kararları Resmi Gazetede yayımlanır ve yayımlandığı tarihte tebliğ edilmiş sayılır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Tebliğat MADDE 41- (1) Türk vatandaşlığının kazanılmasına ve kaybına ilişkin kararlar ilgiliye ve başvuru makamlarına tebliğ olunur. 29 uncu madde uyarınca verilen kaybettirme kararları Resmi Gazetede yayımlanır ve yayımlandığı tarihte tebliğ edilmiş sayılır.
--	--

⁶ Tanrıbilir, *Kayıp...*, s. 55-56.

Madde 42 (38) – Tasarı’da her bir vatandaşlığın kazanılması (m. 6, 19 ve 22) ve sona ermesi (m. 27, 30, 32 ve 35) halinin hüküm ve sonuçlarının düzenlendiği maddede ilk önce hangi anda vatandaşlığın kazanılacağı veya kaybedileceği belirtilmiştir.⁷ Ancak bu kararlara karşı yargı yoluna başvurulabilmesi açısından tebliğ önem taşımaktadır. Tasarı’nın 42. maddesi, bu genel ilkeyi bir de vatandaşlıkla ilgili kararlar yönünden tekrar etmiştir.

TVK’nın 45. maddesine göre Bakanlar Kurulu kararıyla vatandaşlığa alınanlardan gerekli görülenlerin ve Türk vatandaşlığını kaybedenlerin tam hüviyetleri *Resmi Gazete*’de yayınlanır. Adresi bilinmeyen kişilere tebliğin de bu ilan tarihinden itibaren bir yıl sonra yapılmış sayılacağı da ayrıca belirtilmiştir. Tasarı ise *Resmi Gazete*’de yayınlanacak kararları sınırlandırmıştır. Tasarı’ya göre yayın sadece kaybettirme kararları için teklif edilmektedir. Aleniyetin sağlaması açısından vatandaşlığa ilişkin bütün kararların Resmi Gazetede yayınlanması önerilebilir olmakla beraber Tasarı’yı hazırlayanların tercihi bu yönde tezahür etmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN ALTINCI BÖLÜM Çeşitli Hükümler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları MADDE 43- (1) Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları, Türk vatandaşı olmak istediklerini yazılı olarak beyan ettikleri takdirde Türk vatandaşlığını kazanırlar. (2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşlığını sonradan kazanmış olanlar hakkında 11 inci maddede belirtilen hükümler uygulanır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN BEŞİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları MADDE 42- (1) Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları, Türk vatandaşı olmak istediklerini yazılı olarak beyan ettikleri takdirde Türk vatandaşlığını kazanırlar. (2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşlığını sonradan kazanmış olanlar hakkında 11 inci maddede belirtilen hükümler uygulanır.
---	---

⁷ Tasarı’da doğumla kazanılan vatandaşlığın doğum anından (m. 6), yetkili makam kararıyla vatandaşlığın kazanılmasının karar tarihinden (m. 19) ve seçme hakkıyla vatandaşlığın kazanılmasının ise bu hakkın kullanılmasına dair şartların tespitine ilişkin karar tarihinden itibaren (m. 22) hüküm ifade etmesi kabul edilmiştir. Vatandaşlığın sona ermesine ilişkin olarak Tasarıda, vatandaşlıktan çıkmanın çıkma belgesinin teslimi anında (m. 27), kaybettirme kararının *Resmi Gazete*’de yayınlandığı anda, vatandaşlığa alınmanın iptalinin iptal kararının verildiği anda ve seçme hakkıyla vatandaşlığın kaybının bu hakkın kullanılmasına ilişkin şartların tespitine ilişkin karar anında (m. 35) sonuç doğurması hükme bağlanmıştır.

Madde 43(39) – 4862 sayılı Kanun⁸ ile 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'na eklenen bir fıkraya göre Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) vatandaşları talepte bulunmak suretiyle Türk vatandaşlığını kazanabileceklerdir. Komisyonun da aynen benimsediği hükümetin teklif ettiği metinde anılan devlet vatandaşlarına tanınan vatandaşlığa girme imkânı sınırlandırılmıştır. Hükümetin teklif ettiği metne göre KKTC vatandaşlığını asli olarak kazanan kişiler Türk vatandaşlığını yazılı bir talepte bulunarak kazanabilirler. KKTC vatandaşlığını sonradan kazanmış olan kişiler ise genel olarak yetkili makam kararıyla vatandaşlığa alınma yolundan yararlanabilirler.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN 403 sayılı Kanun'a göre Türk vatandaşlığını kaybedenler MADDE 44- (1) Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (a), (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olan kişiler başvurmaları halinde, milli güvenlik ve kamu düzeni açısından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla, Türkiye'de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlar Kurulu kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN 403 sayılı Kanun'a göre Türk vatandaşlığını kaybedenler MADDE 43- (1) Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (a), (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olan kişiler başvurmaları halinde, milli güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla, Türkiye'de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlar Kurulu kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.	ÖNERİLEN 403 sayılı Kanun'a göre Türk vatandaşlığını kaybedenler MADDE 40- (1) Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin /(a)/, (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olan kişiler başvurmaları halinde, milli güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla, Türkiye'de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlar Kurulu kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.
--	--	---

Madde 44 (40) – “*Türk vatandaşlığını kaybettirme*” başlıklı 28. maddede, 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 25. maddesinin (a) bendine karşılık gelecek bir hüküm önerisinde bulunulmuştur. Eğer öneri kabul edilirse söz konusu bent, madde metninden çıkarılmalıdır.

⁸ RG, 3.6.2003-25127.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanma MADDE 45- (1) Herhangi bir nedenle yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanan kişilerin, bu durumlarına ilişkin belgeleri ibraz etmeleri ve yapılacak inceleme sonucunda kayden aynı kişiler olduklarının tespiti halinde, nüfus aile kütüklerindeki kayıtlarına çok vatandaşlığa sahip olduklarına dair açıklama yapılır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Çok vatandaşlık MADDE 44- (1) Herhangi bir nedenle yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanan kişilerin, bu durumlarına ilişkin belgeleri ibraz etmeleri ve yapılacak inceleme sonucunda kayden aynı kişiler olduklarının tespiti halinde, nüfus aile kütüklerindeki kayıtlarına çok vatandaşlığa sahip olduklarına dair açıklama yapılır.	ÖNERİLEN Çok vatandaşlık MADDE 41- / (1) <i>Başka bir devlet vatandaşlığını kazanmak isteyen kişilere talepleri halinde millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla İçişleri Bakanlığına izin belgesi verilebilir.</i> (2) İzin alarak kendi istekleriyle başka bir devlet vatandaşlığını kazanan kişiler ile/ herhangi bir nedenle yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanan kişilerin, bu durumlarına ilişkin belgeleri ibraz etmeleri ve yapılacak inceleme sonucunda kayden aynı kişiler olduklarının tespiti halinde, nüfus aile kütüklerindeki kayıtlarına çok vatandaşlığa sahip olduklarına dair açıklama yapılır. /(3) Bu hükme aykırı davranışlar hakkında 28. madde hükmü uygulanır. Veya “Bu hükme aykırı davranışlar hakkında adli para cezasına hükmolunur.”/
--	--	--

Madde 45(41) – 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu’nda “Türk vatandaşlığını muhafaza ederek yabancı devlet vatandaşlığını kazanma” yolu vatandaşlıktan çıkmayı düzenleyen hükümler arasına ilave edilmiştir. Vatandaşlığın sona ermesini düzenleyen hükümler arasında çok vatandaşlığın düzenlenmiş olması doktrinde eleştirilmiştir. Teklif edilen metinde çok vatandaşlık halinin yerinin değiştirilerek, çeşitli hükümler içerisinde ayrıca ele alınması yerinde olmuştur. Yeni metin, mevcut kanundan farklı olarak yabancı devlet vatandaşlığını kazanma için izin alınması mecburiyetini kaldırmıştır. Teklif edilen düzenlemeye göre yabancı devlet vatandaşlığını kazanan kişilerin bu durumu yetkili makama bildirmeleri yeterli görülmüştür. Muhtelif devletlerin vatandaşlık kanunlarında başka bir devlet vatandaşlığının izinsiz kazanılması hoş görülmemiş ve muhtelif müeyyideler öngörülmüştür.⁹

⁹ Alman VK m. 17/2, Hollanda VK m. 15/1,a vatandaşlığın kaybını öngörürken,

Kanaatimizce bildirim mükellefiyetinin yerine getirilmemesi halinde 28. maddede önerilen kaybettirme müeyyidesinin uygulanması veya para cezası gibi bir müeyyidenin kabul edilmesi yerinde olacaktır. Zira madde bu hali ile yabancı bir devlet vatandaşlığını sonradan kazanan kişilere durumlarından yetkili Türk makamlarını haberdar etme yükümlülüğünü getirmemektedir. Komisyonun, madde başlığını değiştirdiği görülmektedir. Bu değişiklik yerindedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Vatandaşlık işlemleri hizmet bedeli MADDE 46- (1) Vatandaşlık işlemlerine ilişkin verilen hizmet bedeli karşılığı, Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca birlikte belirlenir. Tahsil edilen hizmet bedeli tutarları bütçeye gelir kaydedilir. (2) Bakanlar Kurulu, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa göre geliri olmayanlar ve kendileri ile birlikte işlem gören ergin olmayan çocukları için birinci fıkra uyarınca belirlenen hizmet bedeli miktarını yarıya indirmeye veya alınmamasına karar vermeye yetkilidir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Vatandaşlık işlemleri hizmet bedeli MADDE 45- (1) Türk vatandaşlığının sonradan kazanılmasına ilişkin verilen hizmet bedeli karşılığı, Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca birlikte belirlenir. Tahsil edilen hizmet bedeli tutarları bütçeye gelir kaydedilir. (2) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa göre geliri olmayanlar ve kendileri ile birlikte işlem gören ergin olmayan çocukları için birinci fıkra uyarınca belirlenen hizmet bedeli alınmaz.
---	--

Madde 46 (42) – Hükümetin teklif ettiği metinde önceki vatandaşlık kanunlarında rastlanılmayan bir hükme yer verilmiştir: Vatandaşlık işlemlerinden alınacak hizmet bedeli. Hükümetin teklif ettiği Tasarı’nın 46. maddesinin gerekçesinde bu husus şöyle açıklanmıştır: *“Vatandaşlık hizmetleri niteliği gereği ihtiyaridir. Bu düzenlemeye göre alınacak hizmet bedeli ile vatandaşlık hizmeti talebinde bulunanların bunun maliyetine katılması amaçlanmıştır. Benzer uygulamalar birçok ülkede mevcuttur.”* Komisyonunda maddede bazı değişiklikler yapılmıştır. Komisyon, vatandaşlık hizmet bedelini Türk vatandaşlığının sonradan kazanılmasına ilişkin işlemlerle sınırlandırmıştır. Komisyonun maddede yaptığı bir diğer değişiklik de Bakanlar Kuruluna verilen hizmet bedeli miktarını belirleme yetkisinin kaldırılması yönünde olmuştur. Söz konusu değişiklikler yerinde olmuştur.

İtalyan VK m. 24 belli bir süre içinde bildirimde bulunmayanlar hakkında para cezası öngörmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Yönetmelik MADDE 47- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Yönetmelik MADDE 46- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.
---	--

Madde 47(43) – Vatandaşlık gibi teknik bir konuyu düzenleyen kanunun uygulanmasının usul ve esaslarının yönetmelikle düzenlenmesi doğaldır. 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik bu yönden oldukça başarılı bir düzenlemedir. Kanunlaşacak olan metnin uygulanmasına ilişkin çıkarılacak yönetmeliğin yapımında Anayasa’nın 124. maddesinin göz önünde bulundurulması gereği de unutulmamalıdır; yönetmelikler kanunların düzenlediği hususların uygulanmasını göstermelidir ve kanunun düzenlediği hususlarla sınırlanmalıdır. 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu’nun 5. maddesinde yapılan değişiklikle ilgili olarak hazırlanan yönetmelik, kanunda belirtilmeyen şartları düzenleyerek bu sınırların dışına çıkmıştır. Mevcut kanundaki aksaklıkları giderme iddiasında olan kanun hazırlayıcılarının ve yönetmeliği hazırlayacak olanların bu konuda titiz davranmaları beklenmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Yürürlükten kaldırılan mevzuat MADDE 48- (1) 11/2/1964 tarihli ve 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu, 14/6/1934 tarihli ve 2510 sayılı İskân Kanununun 3 üncü maddesinin altıncı fıkrası, 4 üncü maddesinin (Ç) fıkrası ile 6 ncı maddesi, 17/3/1982 tarihli ve 2641 sayılı Afganistan’dan Pakistan’a Sığınan Türk Soylu Göçmenlerin Türkiye’ye Kabulü ve İskânına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. (2) Diğer mevzuatta 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa yapılmış olan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Yürürlükten kaldırılan mevzuat ve atıflar MADDE 47- (1) 11/2/1964 tarihli ve 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu, 24/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 22 ncı maddesinin ikinci fıkrasında geçen “il ve ilçe” ibaresi; 14/6/1934 tarihli ve 2510 sayılı İskân Kanununun 3 üncü maddesinin altıncı fıkrası, 4 üncü maddesinin (Ç) fıkrası ile 6 ncı maddesi, 17/3/1982 tarihli ve 2641 sayılı Afganistan’dan Pakistan’a Sığınan Türk Soylu Göçmenlerin Türkiye’ye Kabulü ve İskânına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. (2) Diğer mevzuatta 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa yapılmış olan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.	ÖNERİLEN Yürürlükten kaldırılan mevzuat ve atıflar MADDE 47- (1) 11/2/1964 tarihli ve 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu, 24/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 22 ncı maddesinin ikinci fıkrasında geçen “il ve ilçe” ibaresi; 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanununun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası, 17/3/1982 tarihli ve 2641 sayılı Afganistan’dan Pakistan’a Sığınan Türk Soylu Göçmenlerin Türkiye’ye Kabulü ve İskânına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. (2) Diğer mevzuatta 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa yapılmış olan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.
---	--	--

MADDE 48(44)- Maddede yürürlükten kaldırılması veya değiştirilmesi öngörülen kanunlar, 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu, 2510 sayılı İskân Kanunu ile 2641 sayılı Afganistan’dan Pakistan’a Sığınan Türk Soylu Göçmenlerin Türkiye’ye Kabulü ve İskânına Dair Kanun’dur. Sayılan kanunlardan 2510 sayılı İskân Kanunu 5543 sayılı Kanun’la Eylül 2006’da zaten yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan İskân Kanunu’nun 3. maddesinin altıncı fıkrası serbest göçmen kabulünü, 4. maddenin (Ç) bendi göçmen olarak kabul edilemeyecekler listesinde yer alan “göçebe çingeneleri” ve 6. maddesi ise vatandaşlığa kabulü düzenlemektedir. Tasarı’nın hazırlandığı tarih itibariyle halen yürürlükte olan 2510 sayılı Kanun’un bazı maddelerinin yürürlükten kaldırılması ve bu Kanun’un vatandaşlığa alınma ile ilgili 6. maddesine bir istisna getirilerek serbest göçmenlerin istisnai olarak vatandaşlık kazanmalarını kabul etmek bir yere kadar mazur görülebilir. 5543 sayılı İskân Kanunu 1996 yılında Başbakanlık tarafından Meclis’e sevk edilmiş ve gündeme alınıp kanunlaşması Eylül 2006 yılını bulmuştur. Tasarı ise Nisan 2006’da Meclis’e sevk edilmiştir. Dolayısıyla Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı ile İskân Kanunu arasında bir bağlantı kurulmak isteniyorsa bunun bu kanunların birisinin metninde yapılması mümkündür. Bu işlem yapılmadığına göre yürürlükten kalkmış bir kanunun bazı maddelerinin Türk Vatandaşlığı Kanunu (Tasarısıyla) yürürlükten kaldırılmasının ve Tasarı’nın 12. maddesinden hareketle bu bağlantıyı (TVK-İskân K. arasında) kurmanın mümkün olmadığı kanaatindeyiz. Öncelikle kanun koyucunun göçmenlerin istisnai yoldan vatandaşlık kazanmalarını isteyip istemediğine karar vermesi ve sonucuna göre Tasarı’nın 12 ve 47(48). maddelerini yeniden düzenlemesi gerekmektedir. Eğer göçmenlerin vatandaşlığı istisnai olarak vatandaşlığa alınma yolu ile kazanmaları isteniyorsa 5543 sayılı İskân Kanunu’nun “Geçici barındırma, göçmen belgesi verilmesi ve vatandaşlığa kabul” başlıklı 8. maddesinin dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik bir ifadenin yürürlük maddesine eklenmesi yerinde olacaktır. Böyle bir hüküm getirildiği takdirde 12. maddenin (c) bendindeki göçmen olarak kabul edilen kişilere ilişkin hüküm bir anlam ifade edecektir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Türk soylu yabancılar GEÇİCİ MADDE 1- (1) 11 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen ikamet süresi, Türk soylu yabancılar için 31.12.2010 tarihine kadar iki yıl olarak uygulanır.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Türk soylu yabancılar GEÇİCİ MADDE 1- (1) 11 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen ikamet süresi, Türk soylu yabancılar için 31.12.2010 tarihine kadar iki yıl olarak uygulanır.	ÖNERİLEN ...
--	--	-----------------

GEÇİCİ MADDE 1 – Türk soylu yabancıların yetkili makam kararı ile vatandaşlık kazanmalarında Türkiye’de beş yıllık ikamet etme şartına 31.12.2010 tarihine kadar bir istisna getirilmek istenmektedir. Tasarı’ya eklenen geçici bu maddeye göre Türk soylu yabancılar için vatandaşlığa alınmada iki yıllık ikamet süresi aranacaktır. Maddenin gerekçesinde iki yıllık sürenin kaynağı açıkça ifade edilmemiştir: *“Halen uygulamada Türk soylu yabancılar için Türkiye’de iki yıl ikamet şartı aranmakta olup geçiş süresi olarak belirlenen 31.12.2010 tarihine kadar bu uygulamaya devam edilecektir. Bu tarihten sonra yabancıların tümü için aynı süre uygulanarak Avrupa Vatandaşlık Sözleşmesi’ne uyum sağlanmış olacaktır.”* Gerekçede belirtilen Türk soylu yabancılar için uygulamada iki yıllık sürenin aranmasının kanuni gerekçesinin ne olduğu anlaşılamamıştır. 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu’nda Türk soylu yabancıların istisnai yoldan vatandaşlığa alınmaları kabul edilmiştir (m. 7). İstisnai yoldan vatandaşlığa alınmada ise *“Türkiye’de beş yıl ikamet”* ve *“yerleşme niyeti”* şartları aranmaz. Görüldüğü üzere 403 sayılı Kanun’da iki yıllık süre değil, ikamet şartı aranmaksızın vatandaşlığa alınabilme söz konusudur. Türk soylu kişilerin göçmen olarak düşünülmesi ve 2510 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmaları nedeniyle iki yıllık sürenin arandığı düşünülebilir. Mülga 2510 sayılı Kanun’a göre mültecilerin muhacir muamelesine tabi tutulmaları mümkündür. İskân Muafiyetleri Nizamnamesi’ne¹⁰ göre muhacir muamelesine tabi tutulan mülteciler iki yıl içerisinde vatandaşlık beyannamesi imzalayıp muhacir kağıdı alma hakkına sahiptir (m. 13). Anılan hükümden de Türk soylu yabancılar için niçin ikamet süresinin iki yıl olarak belirlendiği tespit edilememektedir. Bu durumda madde gerekçesinde de açıkça ifade edildiği üzere bu şart uygulamada aranan bir şart olup,

¹⁰ RG, 5.1.1935-2898.

herhangi bir kanun hükmüne dayanmamaktadır.¹¹ Ancak yukarıda 48(44). maddeye ilişkin açıklamalarda da belirtildiği üzere 2510 sayılı kanun, 5543 sayılı kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5543 sayılı Kanun'da ise iki yıllık bir süre öngörülmemiştir.

Kanuni dayanağı olmayan bir şart dolayısıyla belli bir tarihe kadar kişilere farklı kuralların uygulanmasının haklı bir sebebi bulunmadığı düşünülmektedir.¹² Bu nedenle Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı'ndan bu maddenin çıkarılması önerilmektedir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN Mevcut yönetmeliğin uygulanması GEÇİCİ MADDE 2- (1) 47 nci maddede öngörülen yönetmelik altı ay içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur. Bu yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.	KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN Mevcut yönetmeliğin uygulanması GEÇİCİ MADDE 2- (1) 46 ncı maddede öngörülen yönetmelik altı ay içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur. Bu yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.
Yürürlük MADDE 49- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	Yürürlük MADDE 48- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
Yürütme MADDE 50- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	Yürütme MADDE 49- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Madde 49 ve 50 (45 ve 46) - Bu hükümler Kanun'un uygulanmasına ilişkindir.

¹¹ Herhangi bir kanun hükmüne dayanmayan bir şartın uygulamada aranmasının Anayasa'nın 66. maddesinin üçüncü fıkrasına aykırılığı da söz konusudur.

¹² İstisnai yoldan vatandaşlığı kazanabilecek kişi gruplarına göçmenlerin (dolayısıyla Türk soylu ve Türk kültürüne bağlı kişiler) dâhil edilmesi mümkündür. Ancak bu konuda m. 7 ve m. 47 için yapılan açıklamalar saklıdır.